

«Tres tochs si és home y dos si és dona»

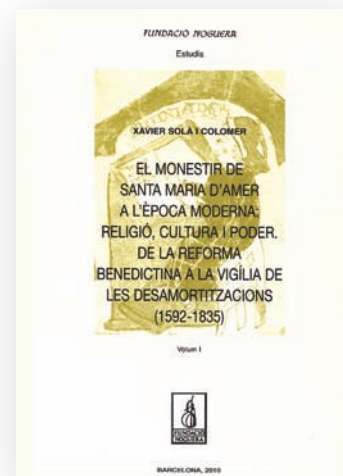
FRANCESC MORFULLEDA I CARALT

Segons les normes que va establir el dia de l'Ascensió del Senyor de l'any 1700 l'abat del monestir de Santa Maria d'Amer, Joan A. Climent, en les cerimònies funerals el batall de la campana major havia de colpejar tres vegades el bronze si el difunt era un home, i dues vegades si era una dona. Felicià Falgàs, pagès de Sant Feliu de Pallerols, va posar la signatura en un contracte pel qual es comprometia, del maig de 1638 en endavant, que a la vila d'Amer no hi faltaria neu, un bé mèdic i terapeütic per combatre els estats febrils i, també, per refrescar les begudes dels monjos. Esteve Gros féu davant l'altar la solemne professió de fe i ingressà a la comunitat benedictina el 20 de juliol de 1706, amb catorze anys d'edat, després de presentar l'aixovar de més de cent peces exigit als novicis, entre flassades, mitges blanques, camises, tovalloles i molts altres elements. Vers el 1690, dins la nau de l'església se sentí un sinistre estremiment, un crac –que encara es recorda en forma de dolça lllaminadura a la vila–, el dia que l'abat va fer substituir els pilars massissos de la nau per grups de quatre columnes dòriques de 2,5 metres d'alçada. Faves, lleties, mongetes, castanyes, avellanes, blat, espelta, forment, ordi, olives, pomes, alguna peça de carn, la sal indispensable, vi, neules, lliurons, bescuitelles i vi dolçeren les virtualles que hi havia en el rebost del monestir, segons consignen les actes capitulars del 4 de gener de 1804.

Aquestes dades són una ínfima part d'un autèntic deversall d'informació i documentació. Amb aquesta obra de vuit-centes pàgines, Xavier Solà ens ofereix l'immens privilegi de recular en el temps i prendre el pols a la vila d'Amer durant els segles XVII i XVIII, passejarnos pels carrers, les places i aturar-nos davant el portal de cada casa. I això, aquest gaudi, gràcies a una tasca rigorosa, meticulosa, tenaç, complexa, pa-

cient, docta –i alhora apassionada– de seleccionar i ordenar la informació. Aquesta recerca tan exhaustiva és fruit de la consulta de més de cinc-cents volums i una quantitat innombrable de documents, llegits pàgina a pàgina. El seu autor no s'ha limitat a consultar el material existent en els fons eclesiàstics: també ha estudiat els contractes, inventaris, testaments, censals i èpoques dels protocols notariais. Per això, doncs, ens descriu d'una manera corprenedora els esforços de la gent senzilla que maldava per sobreviure en un domini monàstic de la Catalunya interior. Assistim també a la incessant rivalitat entre el monestir i la parròquia o la universitat, el context de violència i inseguretat dels anys convulsos de la Guerra dels Segadors, les visites pastorals, la càrrega ominosa en el manteniment de les tropes i els terços famolencs en campanya, la crònica dels diversos fenòmens meteorològics, la fatiga per la construcció d'obra pública, els conflictes jurisdiccionals, l'ús abusiu del dret de l'aigua o el pa, l'esclat artístic del Barroc daurat i lluent, les mesures de moralització per al poble, la destrucció de la vila a mans «gavachas», la invenció d'històries per donar importància a l'origen del monestir, la manipulació del sentiment popular de creença en la ultratomba i l'ús de la mort amb finalitat lucrativa per mitjà dels beneficis de les misses de sufragi, el negoci de la cera... No hi ha cap aspecte que

L'autor ens descriu d'una manera corprenedora els esforços de la gent senzilla que maldava per sobreviure en un domini monàstic de la Catalunya interior

XAVIER SOLÀ I COLOMER

El monestir de Santa Maria d'Amer a l'època moderna: religió, cultura i poder

Fundació Noguera.

Barcelona, 2010.

Dos volums. 799 pàgines.

passi per alt a Solà. Aquest treball no és clou aquí, però, perquè hauria de ser punt d'inici per a múltiples monografies sobre aspectes determinats; la terminologia, per exemple: hi apareixen més de trenta termes per designar els utensilis de cuina. Igualment s'esdevé amb el mobiliari o l'abillament litúrgic.

JORDI DAUSÀ I MASCORT

Manual de supervivència

Editorial Monflorit.

Cerdanyola del Vallès, 2010. 223 pàgines.

La novel·la guanyadora del premi Monflorit de Cerdanyola, escrita per un jove autor (Cassà de la Selva, 1977), és una història esbojarrada que barreja el món de la televisió, el sexe tântric, les pastilles de colors i una perillosa secta *new age*. Dausà ha escrit ja dues novel·les i diversos contes curts.